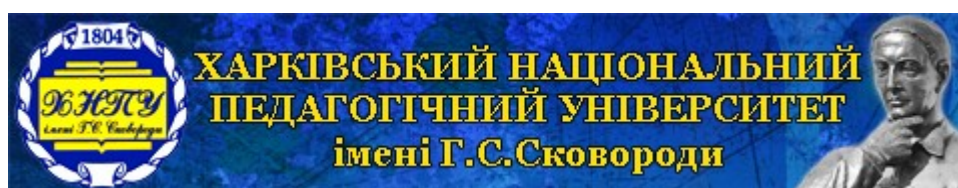

Міністерство освіти і науки України
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» ХОР
Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Криворізький державний педагогічний університет
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕНЬ
У ГАЛУЗІ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
ПРИСВЯЧЕНОЇ 220-РІЧЧЮ ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ УНІВЕРСИТЕТУ**

23 травня 2024 року

ХАРКІВ – 2024

Дерей В.А., Костіна В.В. СОЦІАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ: ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ.....	41
Джигурда К.Г., Кабусь Н.Д. ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДЕМОБІЛІЗОВАНИМИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ.....	44
Діденко А.С., Кабусь Н.Д. ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФІЛАКТИКИ ЖОРСТОКОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.....	46
Долобовська М.С., Макар Л.М. ЗМІСТ РОБОТИ ІЗ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ДО ШКІЛЬНОГО КОЛЕКТИВУ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	51
Зацепя В.С. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.....	53
Зелепукін Н. І., Костіна В.В. ТЕХНОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА З СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ З ІНВАЛІДНІСТЮ ДО УМОВ СПЕЦІАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ.....	56
Кізер Б.В., Куторжевська Л.І. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДТРИМКА СІМЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РФ В УКРАЇНУ.....	58
Коваленко О.Ю., Романова І.А. КОМП'ЮТЕРНА ЗАЛЕЖНІСТЬ ПІДЛІТКІВ: ПОРАДИ БАТЬКАМ З ПРОФІЛАКТИКИ ІНТЕРНЕТ АДИКЦІЇ.....	60
Ковальов А.В. СОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ДІТЕЙ ІЗ МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНИХ СІМЕЙ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ВИЩУ ОСВІТУ НА ПРИКЛАДІ ДОСВІДУ ІТАЛІЇ.....	63
Коловоротна Н.А., Єсіна Н.О. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ-СИРІТ У ПРИЙОМНІЙ СІМ'І.....	65
Красюк П.С., Шимко І.М. СОЦІАЛЬНА ТЕРАПІЯ, ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ РОЗВИВАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДИТИНИ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ.....	68
Крохмальова Н.О. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ.....	71

Список використаних джерел:

1. Макаренко А.С. Педагогічна поема. *Чтиво*. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Makarenko_Anton/Pedahohichna_poema/ (дата звернення 02.05.24).
2. Батьки в шоці: 10 найкращих думок з книжки По Бронсона та Ешлі Меррімен. *WOMO*. URL: <https://womo.ua/batki-v-shotsi-10-naykrashhih-dumok-z-knizhki-po-bronsona-ta-eshli-merrimen/> (дата звернення 02.05.24).
3. Бронсон По, Меррімен Ешлі. Міфи виховання. Наука проти інтуїції. *Книгоманія*. URL: <https://knigomania.in.ua/ua/p1155358178-mify-vospitaniya-nauka.html> (дата звернення 02.05.24).
4. Міллер Аліс Спочатку було виховання. *У Фрейда*. URL: https://ufreida.com.ua/spochatku_bulo_vykhovannia_alis_miller/ (дата звернення 02.05.24).

Джигурда К.Г.

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди*

Кабусь Н.Д.

*докторка педагогічних наук, професорка,
професорка кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди*

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДЕМОБІЛІЗОВАНИМИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ

Соціальна допомога й підтримка демобілізованих військовослужбовців та ветеранів, які захищали державу і громадян, їх фізичне й психологічне відновлення, професійна реабілітація є одним з пріоритетних напрямів державної соціальної політики. Нині розробляється стратегія соціального супроводу ветерана після демобілізації з метою інтеграції Захисників та Захисниць України в цивільне життя, до якої долучаються Міністерство у справах ветеранів, Міністерства оборони, внутрішніх справ, економіки, фінансів, соціальної політики, охорони здоров'я, молоді та спорту, розвитку громад, освіти і науки, а також Міністерства культури та інформаційної політики для формування історичної пам'яті про подвиг Захисників України [3].

У межах реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору а період до 2030 року [2], спрямованої на забезпечення фізичної, інформаційної, цифрової, соціальної та громадянської, економічної та освітньої безбар'єрності, на базі університетів створюються центри ветеранського розвитку, в яких відбуватиметься підготовка помічників ветеранів, демобілізовані військові зможуть здобувати професійну освіту й

перепідготовку, отримувати правову, психологічну, соціальну допомогу для реінтеграції до цивільного життя.

У квітні 2024 р. було прийнято законопроект про створення Ветеранської патронатної служби, що супроводжуватиме ветерана на шляху адаптації після бойових дій та пережитого досвіду, інтеграції в соціум, пошуків себе, реабілітації й відновлення після поранень. Патронатні помічники – демобілізовані військові розроблятимуть індивідуальну програму адаптації ветеранів, забезпечуватимуть маршрутизацію супроводу ветеранів в питаннях реінтеграції, правового супроводу, психологічної адаптації, освіти, лікування та реабілітації, особливо тих ветеранів, які після демобілізації перебувають в складних життєвих обставинах – мають інвалідність внаслідок війни, не мають родини чи втратили житло [1]. Передбачається, що такі хаби працюватимуть за принципом «рівний-рівному», що сприятиме довірі ветеранів до Служби, де їм допомагатимуть побратими, які розуміють всі проблеми і труднощі й максимально зацікавлені в допомозі, зможуть переконати ветерана звернутися до професіоналів з метою психологічної реабілітації. психологів, фахівців соціальної галузі. Пріоритетними послугами при цьому є комплексна реабілітація, державна фінансова підтримка на період адаптації до мирного життя, сприяння в досягненні ветеранами економічної незалежності.

Основним завданням соціального супроводу й підтримки демобілізованих військовослужбовців є адаптація ветерана протягом декількох місяців до цивільного життя, забезпечення робочого місця, доходу, стипендії від держави до основного доходу, медичний захисту, житла, здобуття, за необхідності, додаткової або часткової кваліфікації, з метою розвитку здатності ветерана після 2-3 років державної підтримки налагодити ефективну життєдіяльність без спеціального супроводу держави, якщо це можливо, а також реалізація індивідуального плану системної реабілітації урахуванням складності порушень здоров'я й облаштування smart робочих місць для ветеранів з інвалідністю для їх максимальної економічної незалежності й самостійності.

Фахівці в галузі соціальної роботи, які надають соціальні послуги демобілізованим військовим, мають бути професійно компетентними, готовими до роботи з ветеранами: відвідати тренінги щодо особливостей взаємодії з людьми, які пережили фізичну і психічну травму, мають високий рівень бойового стресу, ознаки посттравматичного стресу; розуміти особливості спілкування з ветеранами, які перебувають у важкому психологічному стані; вміти здійснювати психологічну підтримку, знижувати напруження й вирішувати проблемні ситуації через розуміння та емпатію, забезпечувати високий рівень надання послуг та спілкування.

Особливостями соціальної роботи в ході соціального супроводу ветеранів військових дій мають стати спрямованість на попередження й раннє виявлення ПТСР, реалізація індивідуальної програми реабілітації й сприяння виходу ветеранів на рівень самоорганізації, самовідновлення й свідомого управління власним та суспільним розвитком. Перспективними в цьому напрямі є підтримка ветеранського бізнесу, підготовка ефективних бізнес-планів,

залучення ветеранів з активною громадянською позицією в органи місцевого самоврядування, на публічну службу, до діяльності громадських організацій та благодійних фондів, центрів реабілітації військових, викладання предмету «Захист України» в закладах освіти, участі в громадських, соціальних, спортивних, освітніх, культурних проєктах, що сприятиме активній адаптації демобілізованих військових до цивільного життя, відновленню соціальної активності ветеранів, становленню їх активної позиції у післявоєнному розвитку держави.

Список використаних джерел:

1. В Україні створять державну ветеранську патронатну службу. 25 Квітня 2024. URL: <https://www.volynnews.com/news/all/v-ukrayini-stvoriat-derzhavnu-veteransku-patronatnu-sluzhbu/>
2. Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text>
3. Невідкладно потрібно створити структуру в системі державної влади, яка б забезпечила маршрутизацію соціального супроводу ветерана після демобілізації. Інтерв'ю з Головою Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Галиною Третяковою, 22 березня 2023. URL: https://komspir.rada.gov.ua/news/main_news/75879.html

Діденко А.С.

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди*

Кабусь Н.Д.

*докторка педагогічних наук, професорка,
професорка кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди*

ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФІЛАКТИКИ ЖОРСТОКОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

***Анотація.** У статті проаналізовано суть та прояви жорстокої поведінки підлітків, обґрунтовано технологію роботи соціального педагога з профілактики жорстокої поведінки підлітків у закладах освіти, що передбачає реалізацію комплексу заходів на мотиваційно-ціннісному, когнітивно-розвивальному, діяльнісно-творчому етапах, спрямованих на формування у підлітків стійкої системи цінностей і переконань, розвиток позитивних особистісних якостей, навичок саморегуляції, управління емоціями, позитивної взаємодії та співпраці, конструктивного вирішення проблем та конфліктів, що забезпечують цілісний особистісно-соціальний розвиток учнів і є важливою умовою ефективності роботи з профілактики деструктивної поведінки дітей та молоді.*